

Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

ВГО Українська академія наук

Видавництво «Гілея»

Гілея
Науковий вісник
збірник наукових праць

- *Історичні науки*
- *Філософські науки*
- *Політичні науки*

Випуск 132 (№ 5)

Київ – 2018

Збірник засновано 2004 року. Вихід з друку – щомісячно**Фахове видання**

**з філософських, політичних наук затверджено наказом Міністерства освіти і науки України
№ 747 від 13 липня 2015 р., з історичних наук наказом МОН України № 1328 від 21 грудня 2015 р. (перереєстрація)**

Свідцтво про державну реєстрацію (перереєстрацію) друкованого засобу
масової інформації: серія КВ № 22632-12532ПР від 24 квітня 2017 року

Друкується за рішенням:

Вченої ради Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
(протокол № 12 від 05 квітня 2018 р.)

Збірник входить до міжнародних баз

Google Scholar; Index Copernicus (Польща); EBSCO Publishing, Inc. (USA); SIS (Scientific Indexing Services) (USA); InfoBase Index (Індія).

Шеф – редактор:

Андрущенко В. П.,
д-р філос. наук, проф., член – кор. НАН України,
акад. НАПН України
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Головний редактор:

Вашкевич В. М.,
д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Співредактори:

Акопян В. Г.,
д-р філос. наук, ст.н.с. (Україна, Київ)
Кивлюк О. П., д-р філос. наук, ст.н.с.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Муляр В. І.,
д-р філос. наук, проф. (Україна, Житомир)

Відповідальний секретар:

Халамендик В. Б.,
д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Редакційна рада:

Андрущенко В. П., д-р філос. наук
проф., член – кор. НАН України, акад. НАПН України
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Вашкевич В. М., д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Зеленков А. І., д-р філос. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)
Колесник В. Ф., д-р іст. наук, проф.,
член-кор. НАН України (Україна, Київ)
Мирзаханян Р., д-р іст. наук, проф. (Вірменія, Єреван)
Михальченко М. І., д-р філос. наук, проф.,
член – кор. НАН України (Україна, Київ)
Панчук М. І., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)
Рафальський О. О., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)
Савельєв В. Л., д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Солдатенко В. Ф., д-р іст. наук, проф., член-кор. НАН України
(Україна, Київ)
Степико М. Т., д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ)

Редакційна колегія:**З історичних наук:**

Войцехівська І. Н., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)
Дробот І. І., д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Журба М. А., д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Лазько Г. Г., д-р іст. наук, проф. (Білорусь, Гомель)
Лисак В. Ф., д-р іст. наук, проф. (Україна, Маріуполь)
Мезга М. М., д-р іст. наук, проф. (Білорусь, Гомель)
Михайлюк В. П., д-р іст. наук, проф. (Україна, Старобільськ)

Стоян Т. А., д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Сушко О. О., д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Чернега Л. М., д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Шаповал Ю. І., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)

З філософських наук:

Абасов А. С., д-р філос. наук, проф. (Азербайджан, Баку)
Базалук О. О., д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ)
Бех В. П., д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Воронкова В. Г., д-р філос. наук, проф. (Україна, Запоріжжя)
Герасимова Е. М., д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Гарбар Г. А., д-р філос. наук, проф. (Україна, Миколаїв)
Жадько В. О., д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Жижко Т. А., д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Куцепал С. В., д-р філос. наук, проф. (Україна, Полтава)
Миколайчук А., д-р хабілітований, проф. (Польща, Познань)
Онїшко О. Ф., д-р техн. наук, проф. (Україна, Київ)
Свириденко Д. Б., д-р філос. наук, доц.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Терпишній С. О., д-р філос. наук, доц.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Тещав С., д-р філос. наук, проф. (Польща, Бидгощ)
Яшанов С. М., д-р пед. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

З політичних наук:

Андрусишин Б. І., д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Андрюкайтене Р., д-р PhD соціальних наук (менеджмент),
(Литва, Маріамполь)
Бабкіна О. В., д-р політ. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Балабанов К. В., д-р політ. наук, проф. (Україна, Маріуполь)
Варзар І. М., д-р політ. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Васильчук Є. О., д-р політ. наук, доц. (Україна, Черкаси)
Войналович В. А., д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)
Іванов М. С., д-р політ. наук, проф. (Україна, Миколаїв)
Картунов О. В., д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)
Кізіма С. А., д-р політ. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)
Котигоренко В. О., д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)
Крась І., д-р хабілітований, проф. (Польща, Ченстохов)
Лапина С. В., д-р соц. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)
Макаренко Л. Л., д-р пед. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Остапенко М. А., д-р політ. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Римаренко С. Ю., д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)
Срогошу Т., д-р хабілітований, проф. (Польща, Ченстохов)

Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць / Гол. ред. В. М. Вашкевич. – К. : «Видавництво «Гілея», 2018. – Вип. 132 (5). – 396 с.

Концепція збірника базується на багатоплановому науковому висвітленні проблем інформаційної цивілізації, що формується. Основні рубрики охоплюють галузі історичних, філософських та політичних наук. Розрахований на фахівців гуманітарних та соціально-політичних наук.

ISSN 2076-1554

Natsional'nyy pedahohichnyy universytet
imeni M. P. Drahomanova

VHO Ukrayins'ka Akademiya Nauk

Vydavnytstvo «Hileya»

Hileya

*naukovyy visnyk
zbirnyk naukovykh prats'*

- *Istorychni nauky*
- *Filosofs'ki nauky*
- *Politychni nauky*

Vypusk 132 (№ 5)

Kyyiv – 2018

Zbirnyk zasnovano 2004 roku. Vykhid z druku – shchomisyachno

FAKHOVE VYDANNYA

z filosofs'kykh, politychnykh nauk zatverdzheno nakazom Ministerstva osvity i nauky Ukrainy
№ 747 vid 13 lyunya 2015 r., z istorichnykh nauk nakazom MON Ukrainy № 1328 vid 21 hrudnya 2015 r. (pereyestratsiyu)

Svidotstvo pro derzhavnu reyestratsiyu (pereyestratsiyu) drukovanoho zasobu
masovoyi informatsiyi: seriya KV № 22632-12532PR vid 24 kvitnya 2017 roku

Drukuyet'sya za rishennyam:
Vchenoyi rady Natsional'noho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova
(protokol № 12 vid 05 kvitnia 2018 r.)

Zbirnyk vkhodyt' do mizhnarodnykh baz:

Google Scholar; Index Copernicus (Pol'shcha); EBSCO Publishing, Inc. (USA); SIS (Scientific Indexing Services) (USA); InfoBase Index (Indyya).

Shef–redaktor:

Andrushchenko V. P., d–r filos. nauk,
prof., chlen – kor. NAN Ukrainy, akad. NAPN Ukrainy
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)

Holovnyy redaktor:

Vashkevych V. M., d–r filos. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)

Spivredaktory:

Akopyan V. H., d–r filos. nauk, st.n.s. (Ukrayina, Kyiv),
Kyvylyuk O. P., d–r filos. nauk, st.n.s.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Mulyar V. I., d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Zhytomyr)

Vidpovidal'nyy sekretar:

Khalamendyk V. B., d–r filos. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)

Redaktsiyna rada:

Andrushchenko V. P., d–r filos. nauk, prof.,
chlen – kor. NAN Ukrainy, akad. NAPN Ukrainy
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Vashkevych V. M., d–r filos. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Zelenkov A. I., d–r filos. nauk, prof. (Bilorus', Mins'k)
Kolesnyk V. F., d–r ist. nauk, prof.,
chlen–kor. NAN Ukrainy (Ukrayina, Kyiv)
Myrzakhanian R., d–r ist. nauk, prof. (Armeniya, Yerevan)
Mykhal'chenko M. I., d–r filos. nauk, prof.,
chlen – kor. NAN Ukrainy (Ukrayina, Kyiv)
Rafal's'kyi O. O., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Savel'yev V. L., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Soldatenko V. F., d–r ist. nauk, prof.,
chlen–kor. NAN Ukrainy (Ukrayina, Kyiv)
Stepyko M. T., d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)

Redaktsiyna kolehiya:

Z istorichnykh nauk:

Voytsekhiv's'ka I. N., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Drobot I. I., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Zhurba M. A., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Laz'ko H. H., d–r ist. nauk, prof. (Bilorus', Homel')
Lysak V. F., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Mariupol')
Mezha M. M., d–r ist. nauk, prof. (Bilorus', Homel')
Mykhaylyuk V. P., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Starobil's'k)
Stoyan T. A., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)

Sushko O. O., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Cherneha L. M., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Shapoval Yu. I., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)

Z filosofs'kykh nauk:

Abasov A. S., d–r filos. nauk, prof. (Azerbaydzhan, Baku)
Bazaluk O. O., d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Bekh V. P., d–r filos. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Voronkova V. H., d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Zaporizhzhya)
Harbar H. A., d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Mykolayiv)
Herasymova E. M., d–r filos. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Zhad'ko V. O., d–r filos. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Zhyzhko T. A., d–r filos. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Kutsepil S. V., d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Poltava)
Mykolaychak A., d–r khabilitovanyy, prof. (Pol'shcha, Poznan')
Onipko O. F., d–r tekhn. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Svyrydenko D. B., d–r filos. nauk, dots.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Terepyshchyy S. O., d–r filos. nauk, dots.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Tetslav S., d–r filos. nauk, prof. (Pol'shcha, Bydoshch)
Yashanov S. M., d–r ped. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)

Z politychnykh nauk:

Andrusyshyn B. I., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Andryukaytene R., d–r PhD sotsial'nykh nauk (menedzhment),
(Lytva, Marijampol')
Babkina O. V., d–r polit. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Balabanov K. V., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Mariupol')
Varzar I. M., d–r polit. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Vasyl'chuk Ye. O., d–r polit. nauk, doc. (Ukrayina, Cherkasu)
Voynalovych V. A., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Ivanov M. S., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Mykolayiv)
Kartunov O. V., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Kizima S. A., d–r polit. nauk, prof. (Bilorus', Mins'k)
Kotyhorenko V. O., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Kras' I., d–r khabilitovanyy, prof. (Pol'shcha, Cherkashov)
Lapyna S. V., d–r sots. nauk, prof. (Bilorus', Mins'k)
Makarenko L. L., d–r ped. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Ostapenko M. A., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Rymarenko S. Yu., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Sroshshu T., d–r khabilit., prof. (Pol'shcha, Cherkashov)

Hileya: naukovy visnyk. Zbirnyk naukovykh prats' / Hol. red. V. M. Vashkevych. – K. : «Vydavnytstvo «Hileya», 2018. – Yip. 132 (5) – 396 s.

Kontsepsiya zbirnyka bazuyet'sya na bahatoplanovomu naukovomu vysvitleni problem informatsiynoyi tsyvilizatsiyi, shcho formuyet'sya. Osnovni rubryky okhopyuyut' haluzi istorichnykh, filosofs'kykh ta politychnykh nauk. Rozrakhovany na fakhytiv humanitarnykh ta sotsial'no-politychnykh nauk.

51. The refugee experience: Ukrainian displaced persons after World War II / W. W. Isajiw a.o. (ed.). – Edmonton: Canadian Institute of Ukrainian studies press, University of Alberta, 1992. – XXIV, 517 p.

52. Ukrainische kulturwoche. Ukrainische bildende kunst in der kunsthalle Regensburg. Marz 1948 = Ukrainian cultural week. Ukrainian formative art in the exhibition-hall Regensburg. Marz 1948. – Regensburg: GG. Aumuller and Sohn, 1948. – 32 p.

Podobied O. A., candidate of historical sciences, docent, National Pedagogical Dragomanov University (Ukraine, Kyiv), o.a.podobied@npu.edu.ua

Ukrainian Fine Arts in the Postwar West Germany

The Ukrainian fine art in West Germany in the second half of the 1940's are analyzed. Ukrainian artists, while abroad, continued the best traditions of Ukrainian national art. They got acquainted with the best examples of world art visiting German museums and galleries. At the same time, the work of Ukrainian masters of the brush has also been exhibited at exhibitions not only in West Germany but also in England, Canada and France. They received encouraging feedback from both ordinary visitors and professional critics and art critics. An important component of the activities of professional artists was the artistic arrangement of newly created Ukrainian temples, drawing icons. The works of Ukrainian artists of the era of the DP enriched the treasury not only of the national culture, but also of the world.

Keywords: Ukrainian displaced persons, Ukrainian refugees, West Germany, artist, exhibition.

* * *

УДК 378.147

Братусь І. В.,

кандидат філологічних наук, доцент кафедри образотворчого мистецтва, Інститут мистецтв Київського університету ім. Бориса Грінченка (Україна, Київ), kulturolog@gmail.com

Гуцька А. М.,

викладач, Інститут мистецтв Київського університету ім. Бориса Грінченка (Україна, Київ), kulturolog@gmail.com

ІСТОРИЧНИЙ РАКУРС ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТУ В ОСВІТІ: КУЛЬТУРНІ НОРМИ ТА АНОМАЛІЇ

Проаналізовані основні чинники, що сприяють використанню Інтернету в освіті. Визначені головні напрямки роботи та проблематика цифрових освітніх процесів.

Ключові слова: Інтернет, освіта, культурні норми, університет, глобалізація.

Сьогодні Інтернет став не просто частиною життя студентів, але й основою та метою їхнього існування. Це явище стрімко набуло нечуваного розмаху – перші нерішучі кроки були перекриті значними масовими зануреннями у віртуальну дійсність. Студенти стали залежними від Інтернету в процесі навчання, в особистому спілкуванні та самовираженні. Щупальці глобальної мережі проникли в розум вчорашніх школярів – вони вже в школі почали скачувати готові завдання, привчилися завдяки мережі до «дорослого життя», визнали сто ефективних способів самогубства й познайомилися з американським тинейджером...

А стіни вищого навчального закладу зовсім не стримують у глобальному пошуку – ще більше спокус скачати завдання, ще більше спілкування й вдосталь часу на 5–10 годин віртуальної гри. Не рідко в описі комп'ютерної гри можна зустріти щось подібне: «класна гра – я через неї майже не вилетів з другого курсу». Після пар ці студенти, переступивши поріг будинку,

включають комп'ютер – поки він завантажується – встигають попоїсти.

Для навчання в людей залишається все менше часу. Страждають також можливості живого спілкування. Прикро, що Інтернет порушує нормальний світ людини, трансформує реальність в її віртуальну копію... Хоча це допомагає модернізувати «нормальний світ» та вдосконалити «реальність».

Процес входження студентів в доросле самостійне життя часто позначається низкою негараздів – розчарування, черствість й байдужість оточуючих, лицемірство й некомпетентність керуючих кадрів тощо. Все це часто викликає бажання зануритись у «свій світ», відгородитися віртуальністю від недосконалого світу, створити альтернативну особистість і отожднювати себе з нею – все це за допомогою доступних новітніх технологій. Тому відхід від реальності у віртуальний безкрайній всесвіт – це спроба втечі, більш інтелектуально й емоційно багата, ніж наркотики й алкоголь, але не менш системна.

Наскільки залежність від комп'ютера небезпечна? Відчуття небезпеки людство може усвідомити тільки через якийсь час – так було з радіацією й ЛСД. Та ті явища були більш лабораторними. А Інтернет і мобільний вже охопили весь світ – прозоріння може обернутися глобальними катаклізмами.

А поки масове занурення у віртуальну реальність тільки частково видозмінило студентство. Світ змінюється – вже скоро в дипломних роботах будуть з'являтися смайліки...

Окремий аспект становлять доступні технології збереження та поширення інформації. Розвиток технологій збереження інформації займає важливе місце і в державній політиці України. На перший план сьогодні в цьому напрямку висувається оцифровування джерел та літератури, які зберігаються у фондах бібліотек різних категорій, оскільки саме вони відіграють чи не найважливішу роль у збереженні історичної спадщини. Та попри всі намагання України інтегруватися в європейський культурно-освітній простір, покращити розвиток електронної культури, зокрема оцифровування культурної спадщини, результати поки що не дуже втішні. Проблемою також залишається і те, що Україна залишається осторонь процесів будови Європейської цифрової бібліотеки «Europeana».

Щодо реалізації проектів по створенню електронних бібліотек та цифрового контенту в Україні, то спроби виконати це завдання завжди були спонтанними або нерегулярними, нескордированими та нездатними відповідати вимогам цифрового суспільства. Більшість електронних ресурсів створюється та підтримується кожною бібліотекою самостійно, без належної співпраці, взаємодії та координації з іншими бібліотеками. Як приклади можна привести такі проекти:

– у 1998 році Національною бібліотекою України ім. В. І. Вернадського було розпочато проект «Створення національної системи реферування української наукової літератури»;

– в 2006 році, згідно з постановою Президії Національної академії наук України, започатковано проект «Створення загальноакадемічного порталу наукової періодики»;

– дослідження та укладання каталогу кирилических почайвських стародруків, які зберігаються в Україні та Росії, створення електронних повнотекстових копій рідкісних почайвських стародруків передбачає Почайвський проект;

– система наукових електронних видань «Бібліотека – суспільству»;

– проект «Пам'ять України» та інші [6].

«Загальним місцем» ознак культури новітнього часу прийнято вважати Інтернет. Не дивно, що частота згадування цього явища багато в чому тотожна й поверховості висвітлення конкретного впливу. Це цілком прогнозоване явище – інженерна площина висвітлюється фахівцями суто в технічних аспектах; у близьких до цієї проблеми аналітиків і публіцистів здебільшого піднімаються суспільно-економічні питання; у решти – аматорська філософічність. Та культура вже стає іншою, не дочікуючись своїх дослідників. Хоча на «передовій» вже чатують бізнесмени та психіатри (перші рахують прибутки, а другі – нові «залежності»). Культура ж часто віддана в новій інтернет-спільноті на самотік. Природно було б очікувати сплеску негативних наслідків культурного свавілля. Почасти ці прогнози справдилися, але загалом людство витримує гідну планку. Особливо важливим є потреба висвітлювати інтерактивну позицію сьогодишнього Інтернету. Саме на цьому ми й зупинимось окремо. Новий етап розвитку Інтернету дістав умовну назву «ВЕБ 2», що відтворює не тільки поступальний характер еволюції цього ресурсу, але й принципово новий підхід до формування всесвітньої мережі. Опускаючи технічні специфікації, зупинимось на основних цікавлячих нас моментах цього нового Інтернету та його впливу на культурну ситуацію. Років 15 Інтернет існував лише у формі подавання інформації. Фактично це була здебільшого велика різноформатна бібліотека. Такий Інтернет нагадує телебачення – тільки переключуються канали/веб-сторінки. Налагоджені комунікативні можливості також сьогоди перебувають у «кризі».

Саме ВЕБ 2 покликаний змінити ситуацію з виродженням Інтернету. За новітньою технологією будь-який користувач може змінювати наповнення фактично будь-якого інтернет-ресурсу – вносити свої корективи у дизайн, коментувати, видаляти та редагувати матеріал. Звісно, подібна модерація мусить бути обмежена незначною кількістю антивандальних програмних і людських бар'єрів. Найбільш вдалим проектом сьогоди є відкрита енциклопедія Вікіпедія. Але це тема окремого дослідження (про переваги і недоліки цього).

Список використаних джерел

1. Братусь І. Інформаційні пошуки доби [Електронний ресурс] / І. Братусь // Сучасні проблеми художньої освіти в Україні. – 2010. – Вип.6. – С.33–38.
2. Братусь І. В. Проблеми викладання дисциплін історико-культурологічного циклу в вищих навчальних закладах України [Електронний ресурс] / І. В. Братусь, Ю. Б. Смольников // Гілея: науковий вісник. – 2013. – №77. – С.77–79.
3. Братусь І. В. Сучасні технології збереження історичної спадщини України [Текст] / І. В. Братусь, З. М. Свєрдлик // Гілея. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки: Науковий вісник: зб. наук. праць / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Українська АН. – К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. – Вип.68 (№1). – С.249–252.

4. Вашик К. Представление исторического знания и новые мультимедийные технологии / К. Вашик. – М.: АИРО–XX, 1999. – 40 с.

5. Кириллова Н. Б. Медиакультура: от модерна к постмодерну / Н. Б. Кириллова. – 2-е изд. – М.: Академический проект, 2006. – 448 с.

6. Пеллагеша Н. Цифрова бібліотека для всієї Європи [Електронний ресурс] / Н. Пеллагеша // «Дзеркало тижня» [сайт]. – №6. – Режим доступу: http://dt.ua/SCIENCE/tsifrova_biblioteka_dlya_vsieyi_evropi-52792.html.

References

1. Bratus' I. Informacijni poshuky doby [Elektronnyj resurs] / I. Bratus' // Suchasni problemy hudozhn'oi osvity v Ukraini. – 2010. – Vyp.6. – S.33–38.

2. Bratus' I. V. Problemy vykladannja dyscyplin istoriko-kul'turologichnogo cyklu v vyshhyh navchal'nyh zakladah Ukrainy [Elektronnyj resurs] / I. V. Bratus', Ju. B. Smol'nikov // Gileja: naukovyj visnyk. – 2013. – №77. – S.77–79.

3. Bratus' I. V. Suchasni tehnologii' zberezhennja istorichnoi' spadshhyny Ukrainy [Tekst] / I. V. Bratus', Z. M. Sverdlyk // Gileja. Istorychni nauky. Filosofs'ki nauky. Politychni nauky: Naukovyj visnyk: zb. nauk. prac' / Nac. ped. un-t im. M. P. Dragomanova, Ukrain's'ka AN. – K.: Vyd-vo NPU im. M. P. Dragomanova, 2013. – Vyp.68 (№1). – S.249–252.

4. Vashik K. Predstavlenie istoricheskogo znaniya i novye mul'timedijnye tehnologii' / K. Vashik. – M.: AIRO–HH, 1999. – 40 s.

5. Kirillova N. B. Mediakul'tura: ot moderna k postmodernu / N. B. Kirillova. – 2-e izd. – M.: Akademicheskij projekt, 2006. – 448 s.

6. Pelagesha N. Cyfrova biblioteka dlja vsieji' Evropy [Elektronnyj resurs] / N. Pelagesha // «Dzerkalo tyzhnja» [sajt]. – №6. – Rezhym dostupu: http://dt.ua/SCIENCE/tsifrova_biblioteka_dlya_vsieyi_evropi-52792.html.

Bratus I. V., Ph.D. in Philology, Associate Professor of the Department of Fine Arts, Institute of the Arts of Boris Grinchenko University of Kyiv (Ukraine, Kyiv), kulturolog@gmail.com

Gunka A. M., teacher, Institute of the Arts of Boris Grinchenko University of Kyiv (Ukraine, Kyiv), kulturolog@gmail.com

The historical perspective of the use of the Internet in education: cultural norms and anomalies

The main factors contributing to the use of the Internet in education are analyzed. The basic directions of work and problems of digital educational processes are determined.

Keywords: Internet, education, cultural norms, university, globalization.

УДК 316.77:[02:(051)(477)

Сошинська В. Є.,
кандидат наук із соціальних комунікацій,
доцент кафедри бібліотекознавства
та інформології, Київський університет
ім. Бориса Грінченка (Україна, Київ),
v.soshynska@kubg.edu.ua

ПРОФЕСІЙНА ПЕРІОДИКА ЯК ДЖЕРЕЛО БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ ІННОВАЦІЙ

Метою статті є означити поняття «інновація» та розкрити інформаційний масив інноваційної тематики у бібліотечно-інформаційній сфері, представлений у фаховій періодиці. Об'єктом дослідження обрано науково-теоретичний та практичний журнал «Бібліотечний вісник» як провідне галузеве професійне видання. Завданнями дослідження стали: кількісний аналіз наповнення «Бібліотечного вісника» за 2011–2017 рр.; виявлення публікацій, які мають інноваційну спрямованість; визначення внеску наукового журналу у процеси ідентифікації й оцінки галузевих інновацій. Для досягнення мети використано комплекс дослідницьких методів: загальнонаукові теоретичні та спеціальні, зокрема, проблемно-тематичний, жанрово-видовий, кількісний, контент-аналіз. За наслідками дослідження обґрунтовано, що фахова періодика є тим комунікаційним каналом, через

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

Трегубенко Т. М. Почаївський монастир як осередок церковної музичної культури (на матеріалах богослужбових видань XVIII ст.)	7
Мисак Н. Ф. Соціально-професійний портрет українського народного учителя у Галичині наприкінці XIX – на початку XX ст.	10
Нікічук В. С. Історична географія та картографія України в дослідженнях одеських вчених XIX – початку XX ст.	15
Орехівський В. Д. Еволюція науково-організаційних основ органічного землеробства у Південному Степу України наприкінці XIX – на початку XXI століть	18
Козак О. Внесок родини Богдана і Варвари Ханенків у розвиток матеріальної і духовної культури українського народу	22
Коляда І. А. Реакція міського населення Правобережної України на початок Першої світової війни: спроба ретроспективи	27
Книгиницька О. В. Олена Степанів у російському полоні (1915–1917 рр.)	30
Алтухов О. А. «Банкова енциклопедія» 1917 р., як джерело з історії розвитку біржової справи України наприкінці XIX – на початку XX ст.	34
Телегуз І. О., Мегей А. В. Українці в роки Першої світової війни та Української революції на сторінках діаспорної періодичної преси Канади та США	37
Варгатюк С. В. Демблінські переговори української дипломатичної місії з урядовцями Речі Посполитої Ю. Пілсудського	41
Зозуля Н. М. Повстанські отамани та квазідержавні утворення Середнього Подніпров'я у світлі мемуарної та епістолярної спадщини старшин армії УНР	44
Островський В. В. Об'єднана партія визволення України: епізоди історії	47
Харламов М. І., Гонтаренко Л. О. Взаємовідносини НКВС УССР та Українського Військового Округу (УВО) з питань пожежної безпеки у другій половині 1920-х років	54
Дмитрук Я. В. Призов національних меншин до Війська Польського в міжвоєнний період: правовий аспект	57
Чуйко Р. В. Відбудова мережі регіональних архівних установ України в післявоєнний період (1943–1950 рр.)	60
Теліуз Г. С. Діяльність українських студентських організацій в Австрії у 1945–1955 рр. за архівними джерелами	63
Лук'яненко О. В. «Цех здоров'я»: фізкультура та спорт у педагогічних вишах України першої половини XX століття	64
Петрик Н. Р. Музей однієї картини – «Рацлавичська панорама»: історія створення, військово-історичне та культурне значення, історична доля полотна	66
Подобєд О. А. Українське образотворче мистецтво у повоєнній Західній Німеччині	70
Братусь І. В., Гунька А. М. Історичний ракурс використання Інтернету в освіті: культурні норми та аномалії	76
Сошинська В. Є. Професійна періодика як джерело бібліотечно-інформаційних інновацій	77
Юрченко Е. І. Розроблення наукових основ штучного осіменіння в УРСР (1930–1970-ті рр.) як зоотехнічного методу	83
Тверитникова О. Є. Теоретико-методологічні засади розвитку електротехнічної галузі України	85
Чернищук Н. В. Історія виникнення та розвитку права	89
Універсал С. О. До історії єврейської громади Волині	91
Файда О. В. Святкування 900-ліття хрещення Русі та Київська духовна академія	96
Гай-Нижник П. П. Революційні події в Україні: боротьба за право вибору і національну гідність (листопад 2013 р. – лютий 2014 р.)	100
Krylova A. M., Polyakova L. I., Butskiy P. E. Development of executive power branches in independent Ukraine (Розвиток виконавчих потоків в незалежній Україні)	112
Heydarli G. The ambassadors of Shah I Abbas at the courts of Christian Europe (Посли Шаха Аббаса I при дворах християнської Європи)	116
Mammadova V. M. Library information services provided to external users at the ADA University Library (Бібліотечно-інформаційні послуги, що надаються зовнішнім користувачам в Бібліотеці Азербайджанської Дипломатичної Академії)	120
Гусейнов И. Современный этап и перспективы азербайджано-американских отношений (Сучасний етап і перспективи азербайджано-американських відносин)	123
Гюльалиев Э. Г. Редкие и ценные издания, хранящиеся в фонде Научной библиотеки Бакинского государственного университета (Рідкісні і цінні видання, що зберігаються у фондах Наукової бібліотеки Бакинського державного університету)	126
Джалилова З. Н. Межнациональные столкновения в 1905–1906 гг. в городе Иреван (Міжнаціональні зіткнення у 1905–1906 гг. у місті Іреван)	128
Руда О. В. Освітнє питання в діяльності Законодавчого сейму Другої Речі Посполитої (1919–1922)	131
Черкасов С. С. Польська реформація XVI–XVII ст. у відображенні історичних документів та матеріалів: джерелознавчий аспект	135
Садовнік О. В. Причини та сприяючі фактори виникнення Придністровського конфлікту кінця 1980-х – початку 1990-х рр.	138
Ханмамедова Н. А. О деятельности Комитета Татьяны в Северном Азербайджане (1914, сентябрь – 1917, февраль) (Про діяльність Комітету Тетяни в Північному Азербайджані (1914, вересень – 1917, лютий))	141
Слюсаренко А. В. Реформування сил спеціальних операцій Бундесверу	145